

ಶ್ರೀಮಾತೆ

ಮೂಲ ಬಂಗಾಳಿ : ಆಶುತೋಷ್ ಮಿತ್ರ

ಅನುವಾದ : ಸ್ವಾಮಿ ಜ್ಞಾನಯೋಗಾನಂದ

ಭಾಗ ೧೦

ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಒಬ್ಬ ಸೇವಕ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಜಯ ರಾಮಬಾಟಿಗೆ ಬಂದ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಅವನನ್ನು ಕಂಡು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತರಾಗಿ ಕೇಳಿದರು, “ನೀನು ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ, ಹೋಗಿಲ್ಲವೇ?” ಆ ಸೇವಕ ಹೇಳಿದ, “ನಿಮಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೆಲ್ಲ-” ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ನೀನು ಬದರಿನಾರಾಯಣ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಅನಂತರ ಬಂದುಬಿಡು ಅಂತ ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೆ” ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸೇವಕ, “ಆರು ದಿನ ಕಾದು, ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ನೇರ ಮರಳಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆ” ಎಂದ. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ಪೆದ್ದು ಹುಡುಗ! ಎರಡು ದಿನ ಇರಲಾಗಲಿಲ್ಲವೇ? ಋಷೀಕೇಶದಿಂದ ಪತ್ರ ಬಂದು ಹೋಗಲು ಆರು ದಿನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೇನು? ಈ ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ? ಯಾವ ದಾರಿಯಲ್ಲಾಗಿ ಬಂದೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಸೇವಕ, “ನಿನ್ನೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ವರ್ಧಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನೇರ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದೆ” ಎಂದ.

ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ಇಡೀರಾತ್ರಿ ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಬಂದೆಯಾ? ವರ್ಧಮಾನವೆಂದರೆ ಹತ್ತಿರವೇನು? ಹೋಗು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಾ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೆಗಡಿಯಾದೀತು. ಇಂದು ಸಿಂಹವಾಹಿನಿಯ ಪೂಜೆ ವರದನ ಪಾಲಿಗೆ. ಒಂದು ಆಡು ಬಂದಿದೆ, ಮಹಾಪ್ರಸಾದ (ಆಡಿನ ಮಾಂಸ, ದೇವಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದ) ತಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಊಟವೆಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ನಿನ್ನ ವಿಷಯ ವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳು” ಎಂದರು. ಅನಂತರ ನಳಿನಿಗೆ, “ನಿನ್ನೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬಂದರೆ, ತಿನ್ನಲು ಕಡಲೆಪುರಿ ಕೊಡು” ಎಂದರು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಕುಂಜ ಎಂಬ ಕೆಲಸದವನಿಗೆ, (ಕೃಷಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ) “ನಿನ್ನೆ, ಇಡೀರಾತ್ರಿ ನಡೆದು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಡು” ಎಂದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹಾಗೂ ಆ ಸೇವಕನ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಮಾತುಕತೆಯ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೀಗಿತ್ತು:

ಸೇವಕ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಬದರಿನಾಥಕ್ಕೆ ಯಾತ್ರೆ ಹೊರಟಿದ್ದ. ಅವನೊಂದಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸಾಧು ಕೂಡ ಇದ್ದ, ಆದರೆ ಅವನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲ, ಬೇಲೂರು ಮಠದ ನಿವಾಸಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಋಷೀಕೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಧನರಾಜ ಗಿರಿಯ ಕೈಲಾಸಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಜೊತೆಗಾರನು ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಸೇವಕನು ಶೌಚಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಆ ಸಾಧು

ಝಾಡಿಯೊಳಗಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ತಾನು ಮಾತ್ರವೇ ತಿರುಗಾಡಲು ಹೊರಟ. ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಝಾಡಿಯ ಉತ್ತರ ಭಾಗದ ಎಲ್ಲೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಆತ ಅಲ್ಲೊಂದು ಕರುಣಾ ಮಯವಾದ ಆರ್ತನಾದವನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಕೇಳಿದಾಗ, ಆ ಗುಹೆಯ ಬಾಗಿಲಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು, ಅದೊಂದು ಸ್ತ್ರೀ ಧ್ವನಿ ಎಂದು. ಸೇವಕ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಆ ಗುಹೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾಕೆ ನೇಪಾಳೀ ಸಂನ್ಯಾಸಿನಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಮೃತ್ಯುಮುಖದಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ; ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. “ಯೇ ಮಾಯೀ, ಯೇ ಮಾಯೀ, ಅಭೀತಕ್ ನಹಿ ಭೇಜಿ?” (‘ಓ ಅಮ್ಮಾ, ಓ ಅಮ್ಮಾ, ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕವೂ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ ನೀನು’) ಅಂತ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಸೇವಕನತ್ತ ದೃಷ್ಟಿಹರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಆಕೆ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದಳು,

೧ ಸಾಧುಗಳು ಸಣ್ಣ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಗುಹೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳವೇ ‘ಝಾಡಿ’. ಝಾಡಿ ಎರಡು ರೀತಿ - ದೊಡ್ಡದು, ಚಿಕ್ಕದು. ಗುಹೆಗಳು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಧಾನ್ಯದ ಒಟ್ಟಿನಂತಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ‘ಫುತ್’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

“ಬಂದೆಯಾ? ಬೇಗನೆ ಬಾ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಕುಳಿತುಕೋ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಮಾಡು. ನನಗಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಉಳಿದಿಲ್ಲ” ಎಂದಳು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಸೇವಕ ಸ್ತಂಭೀಭೂತನಾದ. ಏನು ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ! ಬಹುಶಃ ಕಳವಳದಿಂದ ಬಯ್ಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಏನೇ ಇರಲಿ, ನೋಡೋಣ ಎಂದುಕೊಂಡು ಅವಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತ. ಆ ನೇಪಾಳೀ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇನ್ನೂ ಚುರುಕಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆ ಹೇಳತೊಡಗಿದಳು: “ಸಂದೇಹಪಡಬೇಡ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಯವರನ್ನು ಕೇಳು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಾಗಿ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು” ಎಂದಳು. ಸೇವಕ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡಿದ್ದ, ಅಥವಾ ಈ ಅಲೌಕಿಕ ಸಂಗತಿ ಹೇಗೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ಉತ್ಸುಕನಾಗಿದ್ದ!

“ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡು” ಎಂದ ಆ ನೇಪಾಳೀ ಮಾತೆ ತನ್ನ ತಲೆದಿಂಬಿನತ್ತ ಕೈ ತೋರಿಸಿದಳು. ಸೇವಕನು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ದೇವನಾಗರಿ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕಂಡ. ಆಕೆ ಹೇಳಿದಳು, “ನಾನು ಸತ್ತುಹೋದರೆ ನನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಸಾಧುಗಳ ಸಹಾಯ ದಿಂದ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡು. ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ಈ ಹಣ ದಿಂದ ಸಾಧುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಭಂಡಾರ (ಸಂತರ್ಪಣೆ) ಏರ್ಪಡಿಸು. ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮೂರು ದಿನದ ಒಳಗಾಗಿ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡು. ಮೂರನೇ ದಿನ ಸಂಜೆಯೊಳಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಸೆದು ಬಿಡು. ಆ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನವರ, ಇತರರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡು. ಎಂದಿಗೂ ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಬೇಡ.”

ಆಕೆಯ ಸಮೀಪದಿಂದ ಐದು ನಿಮಿಷ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ಸೇವಕನು ಧನರಾಜಗಿರಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ವೇಗವಾಗಿ ಮರಳಿದ. ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೊತೆಗಾರ ಸಾಧುವನ್ನು ಕಾಣದಿದ್ದಾಗ, ‘ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಬದರಕಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿ’ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. ತನಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ; ಸಹಜವಾಗಿ ತಾನು ಬಂಗಾಳಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದು ಎಂದ.

ಮರಳಿ ಬಂದಾಗ ಆ ಮಾತೆಯ ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. “ಏ ಮಾಯಿ, ಏ ಮಾಯಿ” ಎನ್ನುತ್ತ ಆ ನೇಪಾಳೀ ಮಾತೆ ದೇಹ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಳು. ಸೇವಕನು ಅವಳ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ಮುಗಿಸಿ, ಕಾಲೀ ಕಂಬಲೀವಾಲನ ಧರ್ಮಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ನಾಥಜೀಯವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದ. ನೇಪಾಳೀ ಮಾತೆಯ ಹಣ ವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಿ, ‘ಭಂಡಾರ’ಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ. ಅನಂತರ ಧರ್ಮಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡು, ಆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡ ತೊಡಗಿದ. ಕೋಣೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೇ, ಬೇರಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದ. ‘ತಾನು ಮರಳಿ ಬರಲಿ’ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಅನುಷ್ಠಾನ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಕಂಠ

ಪಾಠ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದ. ನೇಪಾಳೀ ಮಾತೆ ತೀರಿಕೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ದಿನಗಳ ತನಕ ಹೃಷಿಕೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಯವರ ಪತ್ರವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಕಳೆದ. ಅವರ ಪತ್ರ ಬರಲಿಲ್ಲ; ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಜಯರಾಮಬಾಟಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದ.

ಈ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹೇಳಿದರು: “ಹೌದು, ಅವಳು ನನ್ನಿಂದ ಮಾತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣ ದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಅಂತ. ಆ ಹುಡುಗಿ ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯವಳು. ಅವಳಿಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಾಧನೆಗಳು ಗೊತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾಶಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವಳು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪಂಚತಪ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಳು.” “ಆ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಾನು ಮಾಡಬಹುದೇ?” ಎಂದು ಸೇವಕ ನೇಪಾಳೀ ಮಾತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹೇಳಿದರು, “ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲ? ಯಾವುದ ರಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುವುದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೂ, ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಮಾಡು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇಡ.”

ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಶ್ರೀಮಾತೆ ತಮ್ಮ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಗಿರೀಶಚಂದ್ರನು ಜಯರಾಮಬಾಟಿಗೆ ಬಂದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಳೆಯ ಜನರು ಮೂರ್ಖರು — ಗಿರೀಶಬಾಬು ಥಿಯೇಟರ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದ ಅವರು, ಅವನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಬಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವನು ಹಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ತನಗೆ ಹಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಿರೀಶ ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೂ, ಅವರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ; ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಹಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ದುಂಬಾಲು ಬಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಎರಡು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದ. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರು ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನೇ ಹಾಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸ ಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಆಸೆಯಿದ್ದಿತು. ಆ ಎರಡು ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಹಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಪೀಡಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡ ತೊಡಗಿದರು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅವರು ಹಾಡಿದರು:

ಹಾಮಾ ದೇ ಪಾಲಾಯ್ ಪಾಘು ಫಿರೇ ಚಾಯ್
ರಾಣೀ ಪಾಘೇ ತೋಲೇ ಕೋಲೇ
ರಾಣೀ ಕುತೂಹಲೇ ಧೂರೊ ಧೂರೊ ಬೊಲೇ,
ಹಾಮಾ ಟೇನೇ ತೊತೊ ಗೋಪಾಲ್ ಚಲೇ

(ಓಡಿಹೋಗುವನು ಗೋಪಾಲ್ ಮಡಿಲಿಂದ)

ರಾಣಿ (ಯಶೋದೆ) ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಿಡಿದಳೆಂದು;
ಕಳ್ಳನೋಟವ ಬೀರಿ ಓಡುವವನ

ಕಂಡಾಕೆ ಕೂಗುವಳು 'ಹಿಡಿ, ಹಿಡಿ' ಎಂದು-

ಮತ್ತೆ ಹೊರಳುವವನು ದೂರ ಸಾಗಿ)

ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಕಂಠ ಬಹಳ ಮಧುರವಾಗಿತ್ತು ನಿಜ; ಆದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ತುಸು ಗ್ರಾಮೀಣ ಛಾಯೆ ಅಡಗಿದೆಯೆಂದು ಹಾಡನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ನನಗನ್ನಿಸಿತು.

ಶ್ರೀಮಾತೆ ಒಂದು ಸಲ ತಮ್ಮ ಓದು ಬರಹ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಕಾಮಾರಪುಕುರದ ಸೊಸೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಬಳಿಕ, ಮನೆಯ ಒಳಗೇ ಅಡಗಿದ್ದುಕೊಂಡ ಅವರು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೀದಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಓದುತ್ತಿದ್ದರು; ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೀದಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕಲಿತು, ಬಂದ ನಂತರ ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು — ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರಿಂದ ಏನನ್ನಾದರೂ ಬರಸಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹಠ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತೆ. ಅವರೂ ಬರೆಯಲಾರರು, ನಾನೂ ಬಿಡಲಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ, “ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ” ಎಂದ ಶ್ರೀಮಾತೆ, ನಾನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ಆಗಿನಿಂದ ಆ ಬರಹ ನನ್ನ ಬಳಿಯೇ ಇದೆ.

ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹುಚ್ಚು ಮಾಮಿಗೆ ಕಾರ್ಡ್ ಆಡುವ ಹುಚ್ಚು ಹತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಆಟ ಆಡಲು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬಹಳಷ್ಟು ಪೀಡಿಸಿದ ನಂತರ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಆಡದೆ ಹೋದರೆ, ಅವರ ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ನಾನು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಇಬ್ಬರು ಬೇಕಲ್ಲ? ಯಾರನ್ನು ಕರೆಯುವಂತೆ?” ಎಂದಾಗ ಆಕೆ, “ನಳಿನಿಯನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ, ಹಾಗೇ ಆಶು ಹೊರಗಿದ್ದಾನಲ್ಲ, ಅವನನ್ನೂ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಅವರ ಕೋಣೆಯ ಹೊರಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಚಾವೆ ಹಾಕಿ, ಹುಚ್ಚುಮಾಮಿ ಹಾಗೂ ನಳಿನಿ ಕಾರ್ಡ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಒಳಗಿ ನಿಂದ ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹೇಳಿದರು, “ಬಾ, ಕಾರ್ಡ್ ಆಡಲೇಬೇಕಂತೆ - ಹುಚ್ಚಿಯ ಹಠ ನೋಡು.” ಆಗ ನಾನು ಮಾಮಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, “ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಒಂದು ತಂಡವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಆಡಲಾರೆ.” ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿದರು. ಆಟ ಆರಂಭ ವಾಯಿತು. ಗ್ರಾಬು ಆಟ, ಮೊದಲ ಬಾರಿಯೇ ಆರು ಹೊಡೆದೆ. ಮಾಮಿ ಕೋಪಿಸುತ್ತ ಆರಂಭಿಸಿದಳು. ಅನಂತರ ಐದು ಬಾರಿ ನನಗೆ ಐದು ಬಿತ್ತು. ಮಾಮಿಯ ಕೋಪ ಧಗಧಗಿಸಿ ಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಐದು ಬಿದ್ದಾಗ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಸಾಡಿ ಆಕೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು. ಹೋಗುವಾಗ, “ನೀವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೀರಿ, ಗೊತ್ತು. ಆಮ್ಮಾ, ನಾನಾದರೂ ಸೋಲುವೆನೆ? - ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ” ಎಂದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ನಾವು ಸತ್ಯಥದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ಸಾಕ್ಷಿಕರು ನಾವು. ನಾವು ಗೆಲ್ಲುವೆವಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೆ ನೀನು ಗೆಲ್ಲುವಿಯೇನು?” ಎಂದರು. ದೂರದಿಂದ ಮಾಮಿ, “ಹೌದಮ್ಮಾ, ಹೌದು” ಎಂದಳು.

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಶಾಲೆಯ ಸಹಪಾಠಿ ಗಣೇಶ ಫೋಷಾಲ್ ಮಹಾಶಯನ ಮನೆ ಕಾಮಾರಪುಕುರದಲ್ಲೇ ಇತ್ತು. ನಾನು ಕಾಮಾರಪುಕುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅವನು ನನಗೆ ಏನೇನೋ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ; ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ‘ಹನುಮಾನ್’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಆನೂರು ಹಾಗೂ ರಾಜ ಪುರದ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಲು ಜಯ ರಾಮಬಾಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಕೊರಳಿಗೆ ಸೆರಗು ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಲು ಹೊರಟರೆ ಆತ, “ನೀವು ನನ್ನ ತಾಯಿ, ಎಂದಾದರೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದುಂಟೆ? ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅಮಂಗಳವುಂಟಾದೀತು” ಎನ್ನತ್ತಾ ಮೊಣಕಾಲು ಬಾಗಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡಿದ.

ಮಹಾಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಶ್ರೀಮಾತೆ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅಡುಗೆಯನ್ನೂ ನಾನು ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಕಲ್ಪತ್ತೆಯ ಹುಡುಗರು. ಅವರು ಅಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರು, ಅವರ ಅಡುಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಕಲ್ಪತ್ತೆಯ ಅಡುಗೆಯಂತೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ಜಯರಾಮಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲ ಕರವಾದ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ನಾನು ಶೌಚಾದಿ ಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾತೆಯ ಜನ್ಮ ಸ್ಥಳದ ಬಳಿ, ನೀರು ತುಂಬಿದ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಕೆಸುವಿನಲೆ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚಿನ ಜನರು ಎಂಥ ಹೆಡ್ಡರು, ಈ ಕೆಸುವಿನಲೆಯಿಂದ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಎಲೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಉಳಿದಿದ್ದಾವು? ಯಾರಾದರೂ ಅವನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸುತ್ತ, ಸಾಕಷ್ಟು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅವರು ನಗು ತಡೆಯಲಾಗದೆ, ಅದರೂ (ಸಹಜವಾಗಿ, ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ನೋವು ಉಂಟಾಗದಿರಲೆಂದು) ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, “ಈ ಕಡೆಯ ಜನರಿಗೆ ಕೆಸು ವಿನ ಎಲೆ ತಿಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲಂತೂ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇರಲಿ, ನಾನು ಅಡುಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂದರು. ಅನಂತರ ಕೇಳಿದರು, “ಇದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು?” ನಾನೆಂದೆ, “ಬಾಂಡೂಜಿ ಯವರ ಜಮೀನಿನ ಮುಂದೆ, ನೀರಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು.”

“ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಎಲೆಯು? ಅದು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ! ಪೆದ್ದು ಹುಡುಗ! ನೀರಿನ ಕೆಸುವಿನಲೆ ತಿಂದರೆ ತುರಿಕೆಯಾದೀತು ಅಂತ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ?” ಎಂದರು ಶ್ರೀಮಾತೆ. ನನ್ನ ಬೆನ್ನಲ್ಲ ಬಾತು ಕೊಂಡಿತ್ತು; ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲೂ ಅದೇ ಅವಸ್ಥೆ! ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಎಣ್ಣೆ ತಂದು ಹೆಚ್ಚಲು ಕುಳಿತರು. ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದ ನಾನು, “ಹೀಗೆ ಬಾತುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಅಥವಾ ತುರಿಕೆಯುಳ್ಳ ಕೆಸುವಿನ ಎಲೆಗೆ ನಾನು ಕ್ಯಾರ್ ಮಾಡಲಾರೆ; ಆದರೂ ನೀವು ಈ ರೀತಿ

ಹಿಂಜರಿದದ್ದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದೀತು — ಇನ್ನು ಹೀಗೆ ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಡಲಾರೆ” ಎಂದೆ. ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ಈಗಲೇ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಡ. ಎಣ್ಣೆ ಮೊದಲು ಆರಿ ಹೋಗಲಿ. ಮೊದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು ತಗಲಿದರೆ ಅದು ಮತ್ತೆ ಕಡಿದೀತು” ಎಂದರು.

ನಂತರ ಅವರು ಈಳಿಗೆಮಣೆ, ಕೆರೆಯುವ ಮಣೆ, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತಂದು, ತಮ್ಮೆರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕೆಸುವಿನೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಲು ಕುಳಿತರು. ಕೂಡಲೇ ನಾನು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆದು, ಕೆರೆಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಊಟ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರು ತುಂಬಾ ಕೆಸುವಿನ ಪಲ್ಯವನ್ನು ಬಡಿಸಿದರು. ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡುಗೆ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಡಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇಳಿದಾಗ ತಿಳಿಯಿತು, ಮೂರು ಸಲ ಅವರು ಹುಣಿಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೇಯಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಹಿಂಡಿ, ನೀರನ್ನು ಎಸೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಂತೆ; ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿದರಂತೆ.

ಮಾಘಮಾಸವದು; ತುಂಬಾ ಚಳಿ. ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಹೊರ ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಾವೆಲ್ಲ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಚಳಿ ಕಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಶಿರೋಮಣಿಪುರದಲ್ಲಿ ಸಂತೆಯಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಸಂತೆಯಿದ್ದ ಮರುದಿನ, ಪ್ರತಿಬಾರಿಯೂ ಜಯರಾಮಬಾಟಿಯಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಮಾರಲು ಒಬ್ಬಾಕೆ ಹೆಂಗಸು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಅವಳಿಂದ ತರಕಾರಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಜ್ಜಿ (ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ತಾಯಿ) ಅವಳಿಗೆ ಧಾನ್ಯ, ಸಾಸಿವೆ ಮೊದಲಾದವನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾರಿ ತರಕಾರಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದೂ ಆ ಹೆಂಗಸು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಅಜ್ಜಿ ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಅನಂತರ ಅವರು ಶೌಚಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದು ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯ ಕುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದವರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಅವರು ಶೌಚಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಮರಳಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಕಾಳೀಮಾಮನ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರು, “ತಮ್ಮಾ, ಇನ್ನು ನಾನು ಉಳಿಯಲಾರೆ. ತಲೆಯೊಳಗೆ ಏನೋ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು, ಸುಮ್ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತುಕೋ” ಎಂದರು. ನಾನು ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕೇಳಿದರು, “ಏನು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದಮ್ಮಾ?” ಅವರು ನಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದೆ, “ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ, ಏನೂ ಹೇಳಲಾಗದು.” ಆಗ ಅಜ್ಜಿಯ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಯಾರೂ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರು ಶೌಚಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕಲಾಪುಕುರಿನ ತೀರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅಜ್ಜಿ ಮರಳಿ ಬಂದು, “ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ ತಿನ್ನಬೇಕು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ” ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾತೆ, “ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯಂತೂ ಭಾರೀ ಒಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತು.

ಮೊದಲು ನಿಮಗೆ ಗುಣವಾಗಲಿ, ಆಮೇಲೆ ಊಟ ಮಾಡಬಹುದು” ಎಂದರು. ಅಜ್ಜಿ ಮತ್ತೆ ಮಲಗಿದರು.

ಅವರೆಂದರು, “ಇನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೊಮ್ಮಗನ ಕೈಯಿಂದ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತೇನೆ.” ಶ್ರೀಮಾತೆ ಕೂಡಲೇ ಗಂಗಾ ಜಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಮೂರು ಸಲ ಅವರಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾತೆಗೂ ನೀರು ಕೊಡಲು ಹೇಳಿದೆ, ಅವರೂ ಕುಡಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಅವರ ನಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ನನಗೆ ನಾಡಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾತೆಗೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ಅವರು ಅಜ್ಜಿಯ ಹಣೆ ಹಾಗೂ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಜಪ ಮಾಡಿದರು. ಜಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಜ್ಜಿಯ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದವು; ಅವರ ಇಹಲೀಲೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಆಳುವ ಸದ್ದು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು. ಆಗ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆ.

ವರದ ಮಾವ ಕೂಡ ಆಗ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಕರೆ ತರಲಾಯಿತು. ಕಾಳೀಮಾವ ಮೊರಗೇಡಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ತಲುಪಿಸಲಾಯಿತು. ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿದ ಅವರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿದರು. ತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಮೋದರ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿಯ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯಿತು.

ಅಜ್ಜಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾನು ಏನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ್ದೆನೋ ಅವನಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಜ್ಜಿ ತನ್ನ ಮಗಳ (ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾತೆಯ) ವಿವಾಹದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಮೊದಲು ಅಷ್ಟೇನೂ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ‘ಒಬ್ಬ ಹುಚ್ಚನೊಡನೆ’ ಮಗಳ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತ, “ಹುಡುಗಿಯ ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟೆ” ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರಿಗೋಸ್ಕರ ಅಜ್ಜಿಯೇ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ವಾಸ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಆ ಬೈಗುಳ, ಆಕ್ಷೇಪಗಳೆಲ್ಲ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಒಳಿತು: ಅವರು ಎಂದಿಗೂ ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾತೆ ತಮ್ಮದೇ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಅಜ್ಜಿಯ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಧನ, ಧಾನ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ ಸಮೃದ್ಧಗೊಂಡಾಗ, ಅವರ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ (ಅಂದರೆ, ಶ್ರೀಮಾತೆಯವರ ಶಿಷ್ಯಂದಿರ) ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಾಯೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸ್ನೇಹ ಮೂಡಿಬರತೊಡಗಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರ ಸಂಸಾರ ಅಜ್ಜಿಯ ಮುಂದೆ ‘ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಸಂಸಾರ’ವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಆಗ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿದ್ದಾನೆ, ಬ್ರಹ್ಮನಿದ್ದಾನೆ, ವಿಷ್ಣು ಇದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸತೊಡಗಿತು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೇನು ತಿಳಿದಿತ್ತೋ ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

(ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)